

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben félre 6 K, negyedre 3 K, — 2.
Vidéken " 9 K, " 4 K, 50 L.

FELMÉRŐ SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debrecen, Főter, Lamprocht-palota, földszint
és udvarban.

Gyermekvédelem és a király születésnapja.

Erdei szünidei iskolák.

A városi tanács a főváros megkeresésére elhatározta, hogy lépéseket tesz az intenzívebb gyermekvédelem terén, különösen az iskolás gyermekeket egészségügyileg fogja hatványozott mértékben ellenőrizni. Egyébként azonban a tanács nem talált különösebb intézkedni valót.

Kár, hogy nem volt tanügyi szakember, aki felvilágosította volna a tanácsot, hogy a gyermekvédelem terén még ugyan sok a tennivaló. A sok teendő közül egyet felemlítünk annál is inkább, mert épp Debrecenben már megtörténtek az első lépések a *szünidei erdei iskola* felé.

A szünidő alatt sok gyermek teljesen magára van hagyatva, felügyelet nélkül áll. Különösen munkások és oly családok gyermekei, hol az anya is kenyérkereső. A két hónapi szünidő alatt a felügyelet nélküli gyermekek az utcán csatangolnak, rossz társa-

ságba keverednek, mert nincs, aki vigyázzon rájuk.

Épp ezért egy debreceni elemi iskola már két év óta tart fenn szünidei iskolát. A jelentkező gyermekek mindennap délelőtt és délután tanítók felügyelete alatt kimennek az erdőre s a jó levegőben egészséges testmozgással, játékkal, olvasással töltik el az időt. Az életrevaló intézmény iránt az ország számos iskolája érdeklődött az intézmény megvalósításánál (dr. Popper Mór izr. iskolaszéki elnök, Kohn Lipót vallásügyi előjáró és Kuthi Zsigmond iskolaigazgató), sőt több helybeli iskola is tervbe vette a jó példa követését.

A városi tanács helyesen tenné, ha kezére jarna az iskola-fentartóknak s alkalmas módon támogatván őket, lehetővé tenné, hogy a város minden felügyelet nélkül maradó, vagy oly elemi iskolás gyermekei, kiknek jó levegőre szükségük van, felügyelettel kimehessenek az erdőre. Többet érne ez minden fog és szájvizsgálatnál is, mert nemcsak a higiénikus, hanem fontos szociális okok is mellette szólnak.

Kezdődik a nemzeti munka. Bécsben tárgyalnak a katonai terhekről.

A magyar politika sorsát ismét Bécsben intézik. Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök, Hazai Samu honvédelmi miniszter, Székely Ferenc igazságügyi miniszter és Lukács László pénzügyminiszter napok óta tanácskoznak már Bécsben. Tárgyalnak külön a katonai kérdések fölött általában a hadvezetőséggel, külön a katonai büntető perrendtartás fölött az osztrák kormányval, még külön a bankszabadelom meghosszabbítása és a készfizetések főlvétele fölött az osztrák pénzügyi kormánnyal, ma pedig formális közös miniszteri tanácskozáson beszéltek meg a két kormány tagjai a közös miniszterekkel együtt, hogy milyen álláspontot foglaljanak el a delegációkban, ahol ezek a kérdések mind napirendre kerülnek.

Mert ez a tulajdonképpeni célja minden tanakodásnak. Szó sincsen arról, hogy a nemzet kívánságainak bármilyen kis része is kielégítést nyerjen, hanem csak arról folyik a tárgyalás, hogyan tájékoztassák a közvéleményt, amikor az új horribilis terheket a nemzet nyakára akasztják. Hiszen Khuen azzal vállalta a kormányt, hogy szakít a mult rekompenciációs politikájával, hogy a hadsereg ki van zárva

Elismert legszebb nyakkendők Feketénél

Száz év.

Mikor Éva kinn, a paradicsomi kapu előtt meglátva az előtte messze elnyúló kopár pusztát, összeszorult szive a kétségbeeséstől, oda vetette magát az Ádám keblére: s megszületett ragyogó szemében az első asszonyi köny.

Az őrangyal jóságos szive nagyon megszánta azt a kesergő szép asszonyt.

Kiment az első ember-párhoz. A kapu két oldalán ott állott két szép áloé bokor, teljes-tele virágokkal.

Rámutatva a virágzó bokrokra, imígyen szólította meg Ádámot és Évát:

— Nézzetek oda, kishitű emberek! A melyik percben megszegettétek fogadásaitokat, abban a percben nyitlak ki e fa virágai.

— Megtörtént, bünt követtetek el. Lakolni fogtok, száműzettek a paradicsomból. De az első asszonyi köny, a megbánás első jele arra indit, hogy enyhithessem e szigorú büntetést.

— Kezetekbe adom a hatalmat, melynek erejénél fogva édené válhatik számotokra a hely, hol megtelepedtek, a melylyel paradicsommá varázsolhatjátok a földet.

— Ez a hatalom: — az igazi, tiszta szerelem...

— Menjetek, legyetek boldogok az igaz, tiszta szerelem hatalma alatt.

Azután áldólag terjesztve ki karjait felettök — így folytatta:

— Addig, míg az igaz szerelem érzése fog élni szívetekben, éden lesz nektek a föld. S én ezt tudni fogom, mert ennek a két áloé bokornak minden egyes,

igaz tiszta szerelem számára lesz egy virága.

— De vigyázzatok, mert jaj nektek akkor, ha kihal szíveitekből a szerelem magasztos érzése, jaj a világnak, ha nem hajt több friss virágot az áloé többé.

És elméne az első ember-pár a földre.

— Szerelmük hatalmánál fogva paradicsommá változott a föld. Nagy boldogságban éltek azonképpen, valamint az őrangyal megmondta vala nekik.

Az éden kapujában is nőttön-nőtt a két áloé bokor, óriási galyai tömötten telve virágokkal.

Szép leányok, asszonyok, fiatal emberek, vigyázzanak!

Megmondattok, hogy jaj a világnak.

— Gondoljanak arra, hogy: Ma már csak minden 100 esztendőben egyszer nyilik az áloé virága.

folyó évi november hó 1-én

Üzlethelyiségemet Piacz-utca 32. szám alá helyezem át,

mely alkalomból a jelenleg raktáron levő **Rose Dezső** óras és arany, ezüstneműek, órák és ékszerek ékszerész felette olcsó árban lesznek elárusítva. Debrecen, Piac-u. 55. Hungária mellett.

az agyonhirdetett nemzeti munkából. Most azonban kénytelen belátni, hogy a többség dacára a nemzet követeli a horribilis katonai terhek ellenértékű a nemzeti jellegnek a hadseregben való kidomborítását. Tehát a szemfényvesztés politikáját kénytelen lefelé folytatni, hogy fölfelé posszibilis maradjon. És a bécsiek hajlandók is őt ebben támogatni.

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök ma délelőtt háromnegyed 10 órakor az általános kihallgatások során megjelent 6 felsége előtt, hogy megköszönje a Szent István-rend nagykeresztjét. Khuen-Héderváry Károly gróf ezután a közös külügyminiszteriumba tartott, ahol a közös miniszteri értekezleten vett részt. A miniszterelnök holnap szándékozik visszatérni Budapestre.

Lukács László pénzügyminiszter Bilinski lovag osztrák pénzügyminiszterrel tegnap megkezdett tanácskozásait ma s esetleg még holnap is folytatja. Ezek a tárgyalások nem csupán a bankszabadság meghosszabbítására és a készfűzetések kérdésére, hanem valamennyi függő pénzügyi kérdésre vonatkoznak.

Ma délelőtt a közös külügyminiszteriumban Aehrenthal gróf közös külügyminiszter elnöklésével közös miniszteri értekezlet kezdődött, amelyen Schönaióh báró és Burián báró közös miniszterek, Montecuccoli gróf tengerészeti parancsnok, Khuen és Bienenrh miniszterelnökök Lukács és Bilinski pénzügyminiszterek vesznek részt. Az értekezletet, amely a delegációk elé tartozó ügyekről tanácskozik, délelőtt tíz órakor nyitották meg.

Hazai Samu honvédelmi miniszter ma reggel visszautazott Budapestre, miután az új katonai perrendtartás feletti tárgyalások egyelőre megszakadtak. Székely Ferenc igazságügyi miniszter magánügyekben még Bécsben időzik. A katonai perrendtartás feletti tanácskozásokat a két igazságügyi miniszter Budapesten folytatni fogja s e célból Hohenburger lovag osztrák igazságügyi miniszter legközelebb Budapestre utazik.

EGYHÁZ ÉS ISKOLA

Az ingyenes népoktatási törvény végrehajtása. Az ingyenes népoktatási törvény végrehajtására vonatkozó miniszteri rendelet tegnap érkezett le a ref. püspöki hivatalba s onnan már megkezdtek az expedícióját az egyházkerület minden egyházközségébe. A rendelet címe ez: „Utatis a törvényhatósági közigazgatási bizottságok számára az elemi népiskolai oktatás ingyenességéről szóló 1908. évi XLVI. t. cikk, a községi és hitfelekezeti iskolákat érintő rendelkezései végrehajtása tárgyában.”

Nyilatkozat. Vettük és közöljük az alábbi nyilatkozatot: Több helyi lap mai — október 6. — számában a városi közigazgatási bizottság üléséről szóló referendaképpen, valótlanságot tartalmazó tudósítás jelent meg a debreceni református iskolák, különösen a csapókertiek túlszűfoltóságáról. Ezzel ellenkezőleg a valóság az, hogy a debreceni 64 református tanterem közül csak egyetlenegyben van a 80-ban megállapított törvényes létszámnál egygyel több, tehát 81 növendék s ez is azért, mert 1 róm. kath. vallású s a m. kir. gyermekmenhelyen lakó, nyomorék és gyenge lelemet fel kellett venni a Jókai-utcai fiúiskola első osztályba, mint legközelebb

fekvőbe, mert testi gyengesége miatt megszűnt iskolába küldeni lelketlenség lett volna. Minden többi tanteremben — kettőt kivéve, melyekben eléri a törvényes létszámot — ezen, tehát 80-on alul van a növendékek száma. Az erre vonatkozó hivatalos kimutatást alulírott nál bárki megtekintheti. Ugy látszik, hogy a jóhiszeműleg felszólaló dr. Tüdös János közigazgatási bizottsági tag urat, a debreceni egyháznak és iskoláknak valamely rosszakarója félrevezette s ebből származott aztán a közigazgatási bizottságnak, tanfelügyelőnek és a sajtónak félrevezettetése. Debrecen, 1910. október 6. Szele György ref. lelkész, iskolaszéki elnök.

A portugál forradalom.

Mánuel király futása.

Rettegnek Spanyolországban is.

Az éjjel s ma reggel érkezett táviratokból immár teljes bizonyossággal konstataható két tény: a király és családja elmenekültek s az Iberia félszigeten megalakult a portugál köztársaság. A forradalmat köztársaságiak készítették elő s a hadsereg fejezte be. Ez az óriási változás nem járt sem emberéletben, sem anyagi javakban annyi kárral, amennyivel ilyen átalakulás járn szokott. A forradalom néhány nap alatt befejezi munkáját, kormányt alakít, képviselőket választat s a királyság csakhamar a múlté. Anglia és Franciaország: a két érdekelt hatalmasság úgy látszik, hozzájárultak a nagy átalakító munkához s Anglia csupán arra szorítkozik, hogy menedéket adjon a menekülő királyi családnak.

A forradalmi láng, bármennyire titkolják is, átsapott Spanyolországba is. Részletes tudósításaink még nincsenek a múlt éjjel Madridban kitört zavargásokról. De van táviratunk arról, hogy éjféltkor rögtönzött tanácskozás volt Madridban Alfonzó király elnöklete alatt s a tanácskozás végén titkos parancsot küldtek Barcelonába, a hadiállapot rögtönös kihirdetése végett, ha netán ott mozgalom keletkezne.

Spanyolország is retteg.

Madrid, okt. 6. Elbasz és Porto helyőrségei Lisszabon felé menekülnek. Itteni politikai körök attól tartanak, hogy ma éjjel Madridban zavargások fognak kitörni.

A királyi család Anglia felé menekül.

Madrid, okt. 6. A Corresp. l'Espagne a következő hírt fűggeszti ki: Lisszabon

a forradalmárok kezében van. A király és a királyi család tagjai egy hadihajó fedélzetén utban vannak Anglia felé. A belügyminiszter hírlapírók előtt kijelentette, hogy a hadsereg legnagyobb része hű maradt Manuel királyhoz. Majdnem az egész flotta azonban átpártolt a forradalmárokhoz. A király egy hadihajó fedélzetén van, a mely a Tajó folyón horgonyoz.

Angol hajón a királyi család.

Páris, okt. 6. A külügyminiszteriumhoz érkezett jelentések szerint az oportói herceg a királyi család tagjaival az Amelie jachtra szállt, hogy Angliába hajozzanak. Azt hiszik, hogy Manuel király is ezen jacht fedélzetén van.

Spanyolország mozgósít.

Berlin, okt. 6. Madridból jelentik: Éjjel a királyi palotában Alfonzó király elnöklete alatt tanácskozás volt, a melyen Candjes miniszterelnök és a kabinet többi tagjai is részt vettek. A tanácskozás hajnali fél kettőkor ért véget. Közben több táviratot kézbesítettek az uralkodónak. A tanácskozásról csak annyi szivárgott ki, hogy a portugál határra két dandárt mozgósítanak. Barcelonában pedig kihirdetik az ostromállapotot.

Nem lehetett elkerülni.

Costa Alfonso, a portugál köztársasági párt vezére, a következő kijelentést tette néhány hónappal ezelőtt a világsajtó egyik legelterjedtebb francia lapjában:

— A király helyzete — mondotta — immár tarthatatlan. Ha én barátja volnék Mánuel királynak, őszintén megmondanám neki, hogy még a kellő időpontban köszönjön le a trónról. Nincs párt, akire támaszkodhatnék. A nép pedig már nem tűr tovább, a legkisebb erőszak láttára kitör a forradalom. Ha el kell is folynia némi ártatlan vérnek, a dolgot elkerülni nem lehet. Az elmúlt héten egy lisszaboni éjszakai gyűlésen hatvanezer ember volt jelen...

A portugál köztársaság kabinetje.

Madrid, okt. 6. Bajadoból érkezett hivatalos távirat szerint Portugáliában kikiáltották a köztársaságot. Az ideiglenes kormány tagjai: Braga Theofilo elnök, Almeida belügyminiszter, Machado külügyminiszter, Costa Alfonso közoktatásügyi miniszter.

Canalejas a lisszaboni eseményekről.

Madrid, okt. 6.

Canalejas miniszterelnök a lisszaboni eseményekről a következő közlést tette:

— Tegnap éjjel fél kettőkor a lakosságot huszonegy ágyulövés riasztotta fel álmából. Az utcákon mindenfelé futottak az emberek, miközben a katonaság kürtjei riadót fújtak és a város különböző pontjairól fegyverroport hallatszott. A forradalom kitört. Az ágyulövések adták meg erre a jelt. A rendőrség a fölkelőkre, akik lövéssel fogadták, bombákat dobott. A katonai csapatokat fel-

Elegáns és tartós férfi-, fiu- és gyermekruhát
Csoda olcsón lehet most vásárolni **Gerő Ernő** térfiruha áruházában
Debrecen, Piac-u. 41.
Szörme árúknban óriási választék.

larmázták, de ezek két pártra oszlottak át. Eikeseredett harc fejlődött ki, amelynek során sok halott és sebesült áldozata volt. A tüzrév óriási pusztításokat okozott. A forradalmárok hatalmukba kerítették a királyi palota közelében levő katonai telepet. A király a palotát elhagyta négy bizalmas embere kíséretében, akik biztonságba helyezték. A harc az utcákon tovább tartott. A nap folyamán a vidékről királyi csapatok érkeztek Lisszabonba. A két párt hadereje körülbelül egye sulyban van. A miniszterelnök azt hiszi, hogy az anyakirályné a Cintra palotát nem hagyta el. A vidékre a mozgalom nem terjedt át. Madrid nyugodt.

Fél a spanyol kormány.

Madrid, okt. 6.

A portugáliai eseményekről itt még nem tudnak semmi bizonyosat. A közlekedési eszközök teljesen el vannak vágva. A spanyol kormány azt hiszi, hogy Portugáliában a forradalmat le fogják győzni. A spanyol kormány permanenciában van. A helyzet veszedelmes és a miniszterek egy része szorongva gondol azokra az eseményekre, melyek esetleg itt is bekövetkezhetnek. A spanyol kormánynak ugyanis biztos tudomása van arról, hogy a spanyol köztársaságiak már hetek óta igen élénk összeköttetésben voltak a portugáliai forradalmárokkal. Egyébként azonban a spanyol kormánycsoportok meg vannak arról győződve, hogy a köztársasági pártnak, miután vezérei nem értenek egyet, az országban ezidő szerint nincs elég népszerűsége és így nincs kilátásuk arra, hogy köztársasági felkelés esetén sikert arassanak.

A menekültek.

Páris, október 6.

A Havas-ügynökség jelenti Biarritzból: Lisszabonból idem menekült utasok jelentik, hogy a forradalom pronounciamentó volt. A lakosság legalább nem vett részt eleinte benne. Tüzérezredek lövöldöztek a polgári gárdára. Kiszámu csapat maradt csupán hű a királyhoz. A lázadó csapatok a főváros összes stratégiai pontjait megszállták. Az áldozatok száma nagy.

Portugália pénze.

Darmstadt, október 6.

A Darmstädter Bank zár alá vette a portugál kormány követelését. Portugáliának a banknál nagy folyószámlája van, mely Portugália javára körülbelül két milliányi többletet mutat fel.

A forradalom és külkereskedelmünk.

A lisszaboni viharok aktuálissá teszik annak a vizsgálatát, milyen gazdasági nekszusbán vagyunk Portugáliával. Ezzel az országgal való forgalmunkban csak egy cikknek jut valamelyes szerepe, a magyar dongának és ebből a cikkből a legutóbbi statisztikai adatok szerint körülbelül tízezer métermázsát vittünk ki. Ez az egész gazdasági kapcsolatunk a forrongó országgal. Kivételre került ugyan cukor és maláta is, de ezt főleg Ausztria szállította. Behozatunk még az egész monarchia külkereskedelmét tekintve 520.000 korona ára fát, továbbá 255.000 korona ára faárut és parafát.

London, okt. 6. A köztársasági kormány megalakult. Az angol követ kormánya nevében tudomásul vette.

VÁRMEGYE.

Kinevezés. A főispán dr. Somossy Bélát, a hajduböszörményi polgármester fia a megyéhez díjtalan közigazgatási gyakoronokká nevezte ki.

Összegett asszony. Tarnai Istvánné 61 éves hosszupályi asszony tegnap délből csirkét kopasztott. A tűzhely mellett végezte dolgát, miközben egy szikra kipattant, amelytől a kötője meggyuladt. Pár perc alatt az egész ruhája lángokban állott s hasztalan kiáltott segítségért, nem volt otthon rajta kívül senki, a szomszédok pedig nem hallották meg. Csak később kereste fel egyik hozzátartozója, de már akkor a szerencsétlen asszony csaknem szénné égett s minden mentési kísérlet hiábavaló volt. Az esetről a hosszupályi előljáróság jelentést tett a debreceni kir. ügyészségnek.

Öngyilkos földmives. Nagy nyomorban élt Sztankai Balázs 51 éves, tiszapolgári földmives. A sok nélkülözés végre is annyira elkeserítette, hogy ki akarta irtani egész családját s revolverrel rá is lőtt a gyermekeire, de szerencsére egyetlen lövés sem talált. Azután Sztankai Balázs a füstölő revolverrel föbe lőtte magát s nyomban meg is halt.

Agyonütötte a hordó.

Halálos szerencsétlenség.

Halálos szerencsétlenség történt tegnap délután Kabán. Egy fiatal asszonyra ugyanis ráesett egy borral telt hordó s agyonütötte. Az eset részletei a következők:

Özv. Keller Józsefné 20 éves asszony tegnap délután négy hordó bort szállított be a vasuti állomástól a községbe. Az asszony több munkással a kocsiiban a hordók tetején ült.

Utközben azonban egy zökkenőnél a szekér egyik kereke kiesett, minek következtében a kocsi félrebillent s a hordókon ülők a földre zuhantak s súlyos sérüléseket szenvedtek. Egy hordó az özv. Keller Józsefné fejére esett, úgy, hogy azt széjjelzúzta s a fiatal asszony szörnyen halt.

Az esetről a kabai előljáróság táviratilag tett jelentést a debreceni kir. ügyészségnek.

VÁROSHÁZA.

Az aradi gyásznapi emléke. Az aradi 13 vértanu halálának 61. évfordulója alkalmából a városházára és a megyeházára kitűzték a gyászlobogót, a Nagytemplomban rendezett istentiszteleten pedig a tisztikar több tagja vett részt. A város koszaruját Aradon dr. K. Tóth Mihály tanácsnok és Aczél Géza főmérnök helyezték el a vesztőhelyen emelt emlékoszlopra.

Százötven huszár vesztégzár alatt. Az osztrák tartományokban állomásozó 16. huszárezredhez sorozott debreceni és hajdusági fiukat a koleraveszedelem miatt 5 napos vesztégzár alá vették Debrecenben. A 150 huszár a nyulási barakokban várja be a vesztégzár végét, azután elviszik őket Margburgba, Gräcoba és Ratskelsburgba, ahol három keserves esztendő fog nekik senyvedni az osztrák császár komisz kenyerén.

Utóállítás. A osztrák utóállításon 106 hadkötéses közül 21 legény vált be katonának, 17 apa közül pedig 3 lett keresztképtelen.

SZÍNHÁZ.

Ma, pénteken, okt. 7-én szinre kerül:

KURUZSLÓ.

Szinmű 3 felv.

HETI MŰSOR

Szombaton: Vasgyáros. A) bérlet.
Vasárnap délután: Kaméliás hölgy.
Este: Obsitos.

Október 6. a színházban. Október 6-ikát, az aradi tizenhárom vértanu emléket hazafias, cerimóniális színházi esttel ünnepelte meg a szintársulat. A zenekar nyitánya után Pataki József lendületesen szavalta el Várady Antalnak a „13” című alkalmi költeményét. Majd Torma Zsiga nagy hatás mellett énekelte el Dóczy Józsefnek az „Aradi sikon” című gyászhimnuszát, amelyért a jelenlevő szerző is sűrű tapsokat kapott. A lelkes hangulatot azonban már nagyon rontotta Szigligeti Ede öt felvonásos szinművének, a II. Rákóczi Ferenc fozságának kedvetlenül lepergetett előadása. Thuri Elemér a címszerepben igyekezett érvényre juttatni az író intencióit s megbecsülte annak minden gondolatát. Ambiciózus művészember, aki már is a maga részére hódította a publikumot. Huzella Irén egyéniségének kedves szeretetreméltóságával ruházta fel Amália rokonszenves alakját s Kemény Lajos (Iryni Boldizsár) is igaz, őszinte hangokat szólaltatott meg. Pataki József nem tudta megleveníteni gróf Beresényit s szinpadí dikciója sem a legkellemesebb. Uti Gizella (Zrinyi Ilona) adós maradt a kinálkozó drámai effektusokkal, a melyeket régebben Aradi Ida olyan szerencsésen aknázott ki. Borbély (Knitélius) elejtette a pointeket, Szántó J. nevű új tag (Károly, hesseni fejedelem) pedig sikertelenül debütált s aligha fogja — legalább drámákban — akceptálni a debreceni közönség. Az egyik felvonás végeztével újra felhúzták a függönyt — úgy látszik nyiltszini ovációkra vártak, — amikor már a disztók dolgoztak a szinen s ezzel aztán vége volt minden illúzióknak. Az ilyen eset még a műkedvelőket is blamája! A darab utóljára 1906. március 15-én került szinre szinpadunkon s valószínűleg ennek a repriznek a szinlapjáról került a mostanira a Szakács Andor neve. (sz. f.)

Vasárnapi előadások. (A színházi iroda jelentése.) Vasárnap délután 3 órákor mérsékelt helyárrakkal, Dumas világhírű szinműve, a Kaméliás hölgy kerül szinre a címszerepben T. Csige Böskével, Dural Armand szerepét Thury Elemér adja. Este 7 és fél órákor kis bérlet második számában a Kálmán és Bakonyi-féle daljáték: Az Obsitos adatik, a már ismert szereposztásban.

Pillangó kisasszony. A színházi iroda jelentése. Puccini remek operája, mely a tavalyi bemutatója alkalmából osztatlan sikert aratott, legközelebb már szinre kerül. Ez előadásban lép fel először Zilahyné betegsége után.

Moskovits József uridivat terme angol férfi szövetség és így az elegáns őszi ruhák már most megrendelhetők. Szíves pártfogást kér tisztelettel

Piac-utca 26. (Főtőzsde mellett).

Moskovits József, uriszabó, Plac-26.

Tolvaj. A színházi iroda jelenti. Bernstein világhírű darabját tüzte műsorra a jövő hétre az igazgatóság. A nagyhatású színmű új kiosztásban kerül színre.

A negyvenöt éves debreceni színház. Negyvenöt éve annak, hogy a debreceni színházban először felgördült a függöny. Kevesebb kiemelkedő dátumnak tekinthetők, közel fekszik a félszázadhoz s így tudomást sem vesznek róla. Pedig ki tudja, megéri-e az ötven évét ez a rozzant, kiöregedett épület? 1865. okt. 7-én nyitották meg a színházat országos ünnepség keretében, amelyet *Jókainé Laborfalvi Róza* és *Jókai Mór* is felelhetetlenné tettek megjelenésükkel és közreműködésükkel. Ennek a forró, ünnepi színházi estnek fénye ma már közel egy félszázadra vet világot.

Vilmos császár az Uranus-színházban is megjelenik ma, holnap és vasárnap a bécsi látogatásról készült eredeti helyszíni felvételek keretében. A kitűnően sikerült mozgóképfelvétel néhány nappal ezelőtt még a budapesti és bécsi mozgóképszínházaknak volt aktuális slágere s bizonyára az lesz a ma bemutatásra kerülő monstre műsorban is. A műsor hatalmas művészfelvétele: A hét főbűn, — az első képsorozat abból az artistikus képsorozatból, ami a francia mozgóképszínházakból most indul hódító utra. Ezen a képeken kívül egész sereg bohózat és dráma tarkítja az új műsort. Addiks komikus zsonglőr és Ferra Olga átváltozó művésznő napról-napra népszerűek. A részletes műsort alább közöljük.

Előadások rendje az Uranus színházban. Az Uranus színház Sas-utcai téli helyiségében az előadások hétköznapokon délután pontban 5 órakor kezdődnek s folytonos bemenet mellett 7 óráig két teljes előadásban kerülnek színre a műsor mozgóképfelvétel-számai. Este pontban 7 órakor kezdődik az első és pontban 9 órakor a második esti előadás. Ezen esti előadásokon fellépnek a vendég művészek is. Az esti előadásra bármikor is érkező közönség csakis azt az előadást nézheti meg, amely előadásra jegyet váltott. A következő előadásra csak is új jegy váltása jogosít. Kedvezményes áru jegyek 9 óráig érvényesek.

Fénykép-ajándék a közönségnek. Az Uranus-színházban néhány nap óta páratlan tetszés mellett lép fel *Ferra Olga* átváltozó művésznő. A feltűnő szépségű művésznő most azzal kedveskedik hálás közönségének, hogy akt-fényképét sokszorosítás végett átengedte az igazgatóságnak. Ma, holnap és vasárnap az Uranus színházban minden belépő a bájos művésznő fényképével díszített műsort kap a jegy-szedőktől.

Bemutató előadás az Uranus-színházban. Az Uranus-színházban ma először kerül színre a következő műsor: 1. A szép Turin. Természeti felvétel. — 2. A jeles tenorista. Bohózat. — 3. A detektív kutyája. Detektív-történet. — 4. Addiks amerikai komikus zsonglőr és céllövő parodista vendégfellépte. — 5. Vilmos császár Bécsben. Eredeti helyszíni felvétel. — 6. A hét főbűn. Művészi képsorozat. — 7. *Ferra Olga*. átváltozó művésznő fellépte. 8. Pali, mint csendő. Bohózat. — 9. Póruhárt betörő. Bohózat.

Iparosok ügyei.

Előjárósági ülés.

Az ipartestület előjárósága tegnap délután fél hat órakor tartotta rendes havi ülését Dávidházy Kálmán elnöke alatt. Az iparhatóság részéről jelen volt Vetéssy Béla, a jegyzőkönyvet Scheibner Gyula vezette.

A Zsolnán tartott ipartestületek országos szövetségének közgyűlésén és az Iparos Otthon felavatásán résztvett küldöttség jelentését Scheibner Gyula jegyző terjesztette elő, mely szerint az ipartörvény átdolgozása a legjobb uton halad, sőt ankétszerűleg tárgyalják is már s az észrevételek megtétele végett megküldik az összes ipartestületeknek.

A betegsegélyző pénztárnál eddig tapasztalt számos sérelmek orvoslása végett felsőbb helyre felterjesztést tettek s különben is a kormány képviselőjében a kongresszuson megjelent dr. Mitsek Endre miniszteri tanácsos kijelentette, hogy az összes kívánalmakról illetékes fórum előtt referálni fog.

Három iparos tanoncot: Körösi Ferenc (timár), Vojtha László (asztalos), Köblös Károly (csizmadia) 10—10 koronás arany jutalommal és oklevéllel tüntették ki. Ujabbban a következő iparosok váltottak iparengedélyt:

Murai Imre cimpfestő, Szabó Miklós műszerész, Szilágyi Károly csizmadia, Hamburg Salamonne bőrdobos, Kovács Sándor asztalos, Steiner Mór férfinőszabó, Molnár István csizmadia, Pollál Ignác cipész, Pósi Ferenc kőműves, Bolyon testvérek férfinőszabók, Lusztig Chaim cipőfelsőrészkesztő, Gerber Dávid cipész, Friedmann Lipót könyvkötő, Lusztig Mártonné fodrász, B. Tóth Erzsébet fodrász, Hammersehmed János szíjgyártó, Halpert Mihály férfinőszabó, Garaci Lajos esztergályos, Gorzsás József és Gidó Ferenc sütő.

Ezután folyó ügyek nyertek elintéztést. Az ülés fél nyolc órakor ért véget.

UJDONSÁGOK.

*** Eljegyzés.** Darvai és kricsfalusi Kricsfalussy Sándor dr., mármarosvármegyei főispáni titkár, néhai Kricsfalussy Vilmos miniszteri tanácsos és neje szigetesi Szöllősy Róza fia eljegyezte néhai bizáki Puky Ákos dr. egyetemi tanár és neje hiripi és iváskői Böszörményi Margit leányát, Jolánt.

*** Népszámlálás Debrecenben.** A jövő év első napjaiban megajtendő általános népszámlálás előmunkálatait már megkezdtek a városházán. A nagy körütekintést és főként pontosságot igénylő munkát Csóka Samu adóügyi tanácsnok fogja vezetni. Az 1901. évi népszámlálás alkalmával 120 kerületre osztották föl a várost és ugyanannyi népszámlálási biztos végezte a munkát. Tíz év alatt nagy arányokban fejlődött a város, a kertészekből sűrűn lakott városrészek keletkeztek és a telepek egész sora épült föl; a lakosság lélekszáma pedig 75,000-ról, a természetes szaporodás és a nagyarányú beköltözés folytán legalább is 100,000-re szökött föl. A népszámlálási biztosok munkáját is megszorította a statisztikai

hivatal, mert a gazdasági adatokon kívül még az általános szavazati jogra vonatkozó adatok pontos feltüntetését is kívánja. Előreláthatólag szükséges lesz a népszámlálási biztosok szaporítása, mert különben a határidőhöz kötött munkát nem tudják elvégezni. A várost újra kerületekre fogják osztani és ki fogják nevezni a népszámláló biztosokat, akiknek nem kis munkát fog adni a terjedelmes utasítás pontos tanulmányozása.

*** Hazafias ünnepély a kegyesrendi róm. kath. főgimnáziumban.** III. kegyeletnek tett eleget a kegyesrendi főgimnázium „Révai” önképző-köre, midőn a hazafias ünnepély keretében emlékezett meg a gyászos véget ért 13 aradi vértanúról. Az ünnepélyt a főgimn. ifjuság ének-kara nyitotta meg, a töle megszokott precizitással adva elő a Himnusz. Majd Kovássy Miklós 7. o. t. szavalt a Thomer „Vén oigány bucsuja” című költeményét, iskolai szavaltok nivóján jóval felülálló előadással. Utána Balkányi Pál 8. o. t. mondott szépen kidolgozott és előadott ünnepi beszédet. Ezután Klór Zoltán 8. o. t. szavalt a Palágyi „Tizenhárom” című költeményét nagy hatással. Végül az ifjusági ének-kar „Szózata” zárta be az ünnepélyt. Ugyanekkor alakult meg az ifjusági segítő egyesület. Elnök lett Dörre Ferenc 8. o. t. Főjegyző: Fischer Rudi 8. o. t. Számvizsgálók: Plesa István és Konrád Gyula 8. o. t. Pénztáros: Bella Imre 8. o. t. Főkönyvtáros: Hadházi Ferenc 7. o. t. Alkönyvtáros: Tóth János 6. o. t. Aljegyző: Lampe Jenő 7. o. t. Választmányi tagok lettek: Racsek István, Róka Tibor 8. o. t., Dobos Béla, Kovássy Miklós 7. o. t. Uhalrtk Béla 6. o. t., Bihon István és Nagy Sándor 5. o. t. A gyűlés dr. Lóki Béla elnöklő igazgató ur és Wittkó József vezető tanár ur éléttetésével végződött.

*** Eljegyzés.** Nástlberger Róbert közönségébéli hadnagy eljegyezte Hochmann Céli urleányt, Letzter József udvari fényképésznek sógornőjét.

*** A Felső Kereskedelmi Iskola tanulmányutjai.** Az iskola vezetősége megragad minden alkalmat, hogy növendékeit lehetőleg gyakorlatilag is képezze, ezen célnak megfelelőleg gyakran rendez kisebb-nagyobb tanulmányi utakat. Október 5-én a leányiskola növendékei Labancz Mihály, Brandsch Gyula tanárok és özv. Harmath Gergelyné felügyelőnő vezetésével meglekintették Hajdunánáson a Sohler-féle szalmakalapgyárat és a Fehéritőgyár r.-t. telepét. Mindkét helyen a vezetőség lekötöz szívesleg fogadta a kirándulókat és készséggel magyarázták mindkét helyen a gyár komplikált szerkezetét. Másik csapat, mintegy 32 fű, Fux Antal, Margócsi Emil és dr. Varga Lajos tanárok vezetésével a diósgyőri vasgyárat tekintette meg. A gyár igazgatósága megbízásából Göby mérnök ur magyarázta a maga nemében csaknem páratlan gyártelep működését. Minden résztvevő tiszta képpel agyában az óriási gyárról, távozott, habár ez nem könnyű feladat volt a vezető mérnök részéről, amennyiben a gyár ma már kb. 37 mérnökkel, néhány száz hivatalnokkal és mintegy 10,000 munkással dolgozik. A résztvevők kellemes és hasznos emlékeket őrizhetnek a megtett utakról.

*** Tegnapi halottak.** A tegnapi nap folyamán az állami anyakönyvi hivatalhoz a következő halálozásokat jelentették be: Kiss György ref. 61 éves, Hamberger Anna r. kath. 11 napos.

Koncz József fest és vegyileg tisztít
mindennemű
ruhát kifogástalanul

Debrecen,
Gyár és főútle: Arany János-utca 10.
Fiók üzletek: Bathányi-utca 2. Vár-utca 3.
Telefon 701. sz.

* Szakosztályok ülése az ipartestületnél. A debreceni hentes és mészáros szakosztály e hó 10-ikén, délután fél 3 órákor tartja ülését az ipartestület dísztermében. Az ülésen az új vágóhídi szabályrendelet tervezetét fogják tárgyalni. Ugyanott tartja meg ülését e hó 14-ikén, délután 3 órákor a kőműves szakosztály, a mely az építési szabályrendeletet fogja tárgyalni.

* A vasárnapi népgyűlés. Az általános, titkos és egyenlő választójog érdekében vasárnap délelőtt 10 órákor a Bika szálló dísztermében tartandó nagy népgyűlés egyike lesz a legimpozánsabbaknak, amelyeket a választójogi szövetség rendezett. Maga Bánffy Dezső báró, a szövetség elnöke is megjelen azon és hosszabb beszédet mond, amely országos jelentőségűvé fogja avatni a debreceni népgyűlést. Rajta kívül ifj. Erdély Sándor dr. képviselő, Messinger Simon dr. budapesti ügyvéd és Haypál Benő, budai ref. lelkész lesznek a központ szóvivői. A vidékről is számosan érkeznek ez alkalomból Debrecenbe, mint a liga-fiókok képviselői. A központ kiküldöttei szombaton este 7 órákor, a gyorsnyomattal érkeznek s a liga helyi fiókja fogja őket fogadni az állomáson. A népgyűlést összehívó falragaszok százhatvan különböző állású debreceni polgár aláírásával már megjelentek.

* A debreceni kereskedelmi alkalmazottak sport egylete f. hó 9-én d. u. 3 órákor klub-helyiségében, Zápolya utca 6. sz. alatt szabályozó gyűlést tart. Délelőtt 10 órától 12 óráig Atlétikai és football tréning lesz. Gyülekezés a klub-helyiségben. Az elnökség.

* Szoborművek kiállítása. Az eddigi Kossuth-szobor pályázatok között tudvaleg a debreceni volt számbelileg a legeredményesebb. Kovács József polgármester a szoborbizottság elnöke, hogy a pályázatot és az alkotás alatt levő szobor történetét az utókor számára is megőrkítse, a bizottság elhatározásából megrendelte Letzter József udvari fényképésznél a pályázatra került összes szobrok fényképeit. Letzter József derekasan megfelelt e megbízásnak és a pályázó művészek szobrai 100 felvételben elébünk tárják az egész szoborpályázat történetét. A minden tekintetben művészi fényképek Letzter József kirakataiban ki vannak állítva és pompás áttekintést nyújtanak a nézőnek arról a művészi versenyről, a melyet szobrászaink kifejtettek a pályázat elnyeréséért. A szobrok felvételei a szűkös hely és világítási viszonyok miatt nehéz és sok szaktudást igénylő munkát kívántak a fényfényképész-től, de Letzter József igazán művésziességgel megoldotta feladatát és olyan elsőrangú szoborképeket készített, a melyeket ritkán látunk szobrainkról. A képek külön keretezésben, a debreceni múzeumban lesznek elhelyezve és e 100 kép a város tulajdonát képező pályázati szobrokkal egy külön termét fogják képezni az építendő kulturpalotának; egy olyan tartalmas Kossuth-szobát, a milyen aligha lesz más vidéki városnak. Az értékes, szép képek edemesek a megtekintésre és szórakozást nyújtanak azok részére, a kik művészi érzéssel bírnak.

* Pénz, szivar és cigarettatárcák, női kiegészítők és utazó felszerelések legolcsóbbak Mentze áruházában.

* A debreceni jótékony nőegylet f. év október hó 8-án délután fél 4 órákor a nőipariskola termében választmányi ülést tart. Tárgysorozat: 1. Mulatság rendezése. 2. Szegények téli segélyezése. 3. Folyó ügyek.

* Köszönetnyilvánítás. A debreceni leszámoló bank, mint szövetkezet dr. Könyves Tóth Mihály kultúr tanácsnok ur utján 10 koronát juttatott a siketnémák javára, koszorúmegváltás címen, abból az alkalomból, hogy alelnökének, Gebauer Károly urnak neje elhalálozott. Az adományt szegénysorsu tanítványaim nevében hálással köszönöm. Gácsér József s. k.

* A „Turul” cipőgyár r.-t. ez idő szerint több mint 1200 alkalmazottat foglalkoztat s így a Monarchia legnagyobb cipőgyára. Évi termelése körülbelül az egy millió párt is meghaladja és pedig a legolcsóbb munkás-cipőtől a legfinomabb luxus-cipőig minden kivitelben, melyek 120 saját elárúsító-helyen kerülnek eladásra. Ezen tartóssága, csinos kivitel és olcsóságánál fogva világhírűvé vált gyártmány nagyszámu vevőkre nap-nap után folyton emelkedik, úgy, hogy ezen mintaszerű vállalat sikere állandóan növekedik.

* A debreceni repülés. Most már bizonyos, hogy Debrecen és környékének közönsége meg fogja ösmerni a mai kor legnagyobb csodáját a — repülést. Letzter József hazaérkezett Párisból, ahol szerződést kötött a Bleriot-gépek egyik legkiválóbb bajnokával, Fernando Blancharddal, a dijoni aviatikai verseny győzőjével, Bleriot kedvenc tanítványával. A repülő mutatványok október 16-án, vasárnap délután lesznek. Az előkészítésről lapunkból bővebben fogja tájékozni magát Debrecen és vidéke közönsége. Fernando Blanchard ma a mourmeloni aviatikai iskola tanára és egyike a legvakmerőbb repülőknél.

* Francia babák, baba-kocsik, törhetetlen és mindenféle automaticus gyermekjátékok legnagyobb választéka Mentze áruházában, Kossuth-u. 4. sz.

* Hunnia képei szépek, Hunnia képei olcsók, Hunnia képei tartósak, Hunnia levelező-lapjai szenzációsak olcsóságban és kivitelben. Hunnia műterem a Piac- és Csapó-utca sarkán, az utcai oldalon van. Hunnia modern berendezésű fényképezeti és festészeti műterem.

* Elegáns férfi kalapok, különleges nyakkendők és más egyéb őszi újdonságok feltűnést keltő szép választékban Frank Testvéreknél, Piac-u. 50.

* Fésűk, hajtűk, hajkefék és a legújabb hajdíszekből naponta érkezik újdonság Mentze áruházába.

Nyakkendő újdonságok egy koronától a legfinomabbig Lengyel Samunál.

* Debreceni Agrárbank Szövetkezet (Piac-utca 79). betáblázás mellett, kezességre vagy bárminemű fedezet ellenében hosszú lejáratu, igen kényelmes és olcsó kölcsönöket folyósít. Betétekre a legmagasabb kamatot adja.

* Férfi és női kalapokat a legszebben javít és tisztít Békés kalapos műhelye, Piac-utca 46., az udvarban.

Mindenféle nyomtatványt olcsón és izlésesen készít a Debreceni Ujság nyomdája.

A Haverda-pör tárgyalása. Negyed izben.

Haverda Mária és társai szenzációs drámájának, — ennek a tengeri kigyónak — az első felvonása Szabadkán játszódott le. Itt történt maga a bűnügy, itt az első és második — félbenmaradt — esküdtszéki tárgyalás.

Az idei tavaszon tárgyalta a Haverda-pört a szegedi esküdtszék és négy napig tartó tárgyalás után nem bűnösnek mondta ki a három vádlottat, közöttük Jánossy Aladárt is, aki pedig mindvégig beismerte, hogy előre megfontolt szándékkal követte el Haverda Mária édesanyja, özvegy Haverda Boldizsárné ellen a gyilkosságot. A felmentett és szabadjára eresztett vádlottakat valósággal ünnepelte Szeged és Mariska, a híressé vált Haverda Mariska virágbokrétával a kezében, pezsgős palackok durrogása között susogta el híressé vált mondását:

— Ilyen ünnepeletésért érdemes volt hónapokig a börtönben slynlődni!

De hát az ünnepelet gazda nélkül csinálták a számadást. A királyi Kuria megsemmisítette a szegedi esküdtek verdiktját és a szenzációs bűnügyet újabb tárgyalásra a budapesti esküdtszék elé utalták.

A tárgyalás előtt.

Amíg a szabadkai és szegedi esküdtszék tárgyalások színesek voltak, legalább külsőségekben, amennyiben elegáns toalettekbe öltözött, előkelő hölgyek dobáltak virágot, cukrot és csókot Haverda Mária felé, addig a budapesti esküdtszék tárgyalás ilyen külsőségeket illetőleg nagyon is szürkének ígérkezik. Dr. Balogh, a budapesti törvényszék erélyes elnöke ugyanis nem barátja a szabadkaihoz és a szegedihez hasonló állapotoknak s a budapesti hölgyek nagy szomorúságára kizárta őket a tárgyalásról. Az erősebb nem képviselői közül is csak hivatásos jogászok és újságírók kaptak jegyet a tárgyalásra s ők sem fölös számban.

Mindaz azonban nagyon jól van így. Teljes világosság kell ide msr, ebbe a sötét bűnpörbe, amely rövid másfél év alatt végigszáguldott fél Magyarországon s szinte megingatta az esküdtszéki intézmény komolyságába vetett hitet.

A vádlottakat fél kilenckor vezették fel. Elöl jött Jánossy. Választékos sötétkék ruha van rajta. Arca gondosan meg van beretválva. Bajusza kackiásan kipodörve. Libasorban jön utána Vojtha Antal. Kissé sápadt és izgatottnak látszik. Mögötte jön Haverda Mariska, egyszerű, hosszukabátos sötétkék ruhában és fekete nemezkalapban. Arcát sűrű, fekete fátyol borítja. A védők szobájának nyitott ajtaján keresztül megpillantja védőjét, dr. Balassa Ármint.

— Jöjjön be hozzám, kedves ügyvéd ur, beszélni szeretnék önnel! — szolt oda Balassához.

— Nem lehet. Az iratokat kell sürgősen megegyeszer átnéznem! — felelte Balassa.

Pontban kilenc órákor az elnök a szokásos formásokkal megnyitja a tárgya-

Legjobb a Békési Róza „Csikós” szín szappana

lást. Az elnök megállapítja, hogy minden érdekelt jelen van és elrendelte a vádlottak bevezetését.

Az elnök az általános kérdésekre hallgatja ki a vádlottakat.

Jánossy Aladár elmondja, hogy 1872. évben született Pozsonyban; törvényesen el van válvá, gyermeke nincs, katona nem volt, legutóbb községi irnokoskodással foglalkozott Ujpesten és Rákospalotán. Három gimnáziumi osztályt végzett Kassán, a negyedikben megbukott.

Haverda Mariska elődja, hogy 1879. január 30-án született Szabadkán, vált asszony, volt férjétől, Jármatzky Sándor dr. újpesti főjegyzőtől van egy fia gyermeke, legutóbb Budapesten lakott, négy polgári osztályt végzett és büntetlen előéletű.

Vojtha Antal 1872-ben született Szabadkán, legutóbb Budapesten volt postás és táviró gyakornok, négy polgári osztályt végzett és büntetlen előéletű.

Azután az esküdtszék megalakítása következett. Rendes esküdtek lettek: dr. Michéles István, Kállay Gyula, Tarján Elemér, Komáromi Jakab, Mechlovics Béla, Glaser Rbert, Gonda János, ifj. Geibs Ferenc, Ilits Kornél, Fenyvesi József, Weisz David, Koppel József. Pótesküdték: Gerzely Sándor, Bleyer Károly, Mac János, Eperjesi István.

Gyilkosság és felbujtás.

A tárgyalás elnöke dr. Baloghy Ernő, szavazó bírák: Mikovich Ljos és Füzesséry Zoltán. A vádat dr. Nagy Béla ügyész képviseli. Jánossy Aladárt dr. Dési Géza és dr. Szeghő Gábor, Haverda Mária dr. Balassa Armin, Vojtha Antalt pedig dr. Gál Jenő védi. Orvosszakértőknek beidézték dr. Minnich Károlyt és dr. Németh Ödönt. Ellenőrző orvosszakértő dr. Kiss Ödön.

Az elnök elrendeli a vádirat rendelkező részének a felolvasását, a mely Jánossy Aladárt gyilkosság bűntette miatt, Haverdát és Vojthát pedig, mint bűnségeket helyezi vád alá.

Dr. Nagy Béla csatlakozik a szegedi ügyész vádindítványához és Haverda Mária ellen felbujtás címén emel vádat.

Dr. Balassa Armin ez okból a vádirat felolvasása miatt jogorvoslatot jelentett be.

Az elnök elrendeli, hogy Haverdát és Vojthát vezessék vissza a fozházba, egyben felszólítja Haverdát, hogy azt a ruhadarabot, a melyet a fején visel, a tárgyalás további során ne használja.

Haverdát és Vojthát kivezetik, az elnök Jánossyt szólítja. Figyelmezteti, hogy szálljon magába és tegyen töredelmes vallomást.

Az elnök: Bűnsnek érzi magát?

Jánossy: Igen.

Az elnök: Fiatalkoói életéről tud beszélni?

Jánossy eleinte lassan, azután egyre folyékonyabban beszél. Az anyja ellen-szenyvel viseltetett irányában. Elbeszéli, hogy apró gyerekes csiny, valami notesz elcsenése miatt eltávolították az iskolából. Erre anyja ellenszenve még nagyobb lett, annyira, hogy csaknem teljesen szakította. Azután megpróbálkozott a színészzel, de nem sok sikerrel. Miskolcon kórista volt, nemsokára azonban a színész pályát is elhagyta. Csupa ismeretes dolog, amelyet már kétszer mondott el Jánossy a nyilvánosság előtt. Majd rátér arra, hogyan szerzett hamis érettségi bizonyítványt. Azután körjegyző lett. Következett a fegyelmi és a jegyzőségéből is kieséppent. Jánossy beszél, egyre beszél, mintha csak most mondaná először ezeket az ismeretes dolgokat. Rátér a Jármatzkyval való megismerkedésének előadására. Elmondja, hogy jutott egyre közelebb Haverda Mária-hoz. Két évvel ezelőtt, 1908. május 1-én közös lakást vettek fel.

— Mikor vallott először Haverda Mária-nak szerelmet?

— Tulajdonképpen nem vallottam sze-

relmet. Haverda Mária-t hozzáférhetetlen uriaszszony-nak gondoltam, akit messze magam fölé helyeztem. Talán soha sem került volna erre sor, ha Haverda Mária szünet rá nem kényszerít.

Azután Vojtha Antal szereplésének ismertetésére kerül a sor. Vojtha egyre sürűbben ellátogatott Jánossyékhoz és annak rendje és módja szerint udvarolni kezdett Haverdának. Jánossy veszedelmes vetélytársat látott benne, annál is inkább, mert észrevette, hogy őt folyton kicsinyíti szerelme előtt. Jánossy és Haverda időközben súlyos pézzszavarokkal küzdöttek s alig volt remény, hogy egyhamar befejeződik az a pör, amely Mária és az anyja között az örökség miatt folyt. Ekkor jutott szerephez Klein Lipót szövetkezeti igazgató, aki az örökség reményében havi háromszáz korona kölcsönt adott Mária-nak. Mária és Vojtha egymáshoz való viszonya egyre jobban aggasztotta Jánossyt, majd amikor Fejérváriné, a házmesterné, tudtára adta, hogy Vojtha két éjszakát a lakáson töltött, elhatározta, hogy szakítani fog Mária-val. Erre azonban nem került sor, mert Mária mindent tagadott. Később Vojthának két levele került a kezébe. A levelekből kizelző ható bizonyítékot szerzett arra, hogy Vojthának és Mária-nak viszonyuk volt egymással. Mária akkor is tagadott és Jánossy nem bizonyítékoknak hitt.

— Mikor került szóba az öreg Haverdáné?

— Addig nem beszéltünk róla, amíg nem állott közénk Vojtha. Azután sokszor beszéltünk az öreg asszonyról, akire Mária nagyon sokat és keservesen panaszkodott. Természetesen én is mély gyűlöletet éreztem az öreg asszony iránt és egyszer felháborodásomban olyan kijelentést tettem, hogy megtudnám ölni. Mária egyre idegesebb lett, aminek szintén az anyja volt az oka. Erről beszéltünk március 3-án Vojtha Antallal az utcán s mikor a Deák-térre értünk, neki is azt mondtam, hogy letudnám ölni az öreg asszonyt. Néhány nap mulva Haverda Mária elmondta, hogy borzasztó álma volt: ketten megölték özvegy Haverdánét és a véres holttestet fölöpelték a padlásra.

— Ezt meg lehetne tenni — mondtam én, — ezzel azonban inkább csak érzéseimet akartam kifejezni.

— Erről beszélni sem lehet, — mondta Mária.

— De azután tovább beszéltünk a do-logról és szinte észrevétel nélkül áttértünk a gyilkosság kitervezésére. Mária azt mondta, hogy Vojtha fővárosi detektív volt, ő ismeri az ilyen ügyeket és tanácsokat adhat. Ezen a napon, március 6-án, a Royal-kávéházban találkoztunk. Ott megint elmondta Mária azt a nevezetes álmot, majd Vojtha olyan kijelentést tett, hogy meg lehetne ölni az öreg asszonyt, mert a gyilkosságok kilenczted része titokban marad. Csak ügyesnek kell lenni. Katonai térképet vettünk Kovács Gézatartalé oszadnagy nevében és azon tanulmányoztuk a terepet, Haverda Boldizsárné szőőjét. Néhány hét múlva Vojthának Vásárhelyre kellett utazni valami kölcsön ügyben. Mária akkor azt mondta, hogy ez a kedvező alkalom arra, hogy Vojtha megmutathassa a szőlőt. Így is történt. Szabadkára utazunk, kimentünk a szőlőbe, a hol Vojtha megkérdezte a járőrelőket, hogy melyik a Haverdáné szőlője. Azután megmutatta Vojtha azt az utat, a melyen az öreg asszony sétálni szokott. Mária instrukciójának megfelelően Vojtha azt mondta, hogy ezen az uton két és három óra között szokott végigmenni az asszony. Mi ott vártuk egész délután, de nem jött. Vojtha megmutatta még Haverdáné házát, azután kimentek az állomáshoz és visszautaztak Budapestre. Az uton többek között azt mondta Vojtha, hogy mit szólnék ahhoz, ha Mária harmincezer forintot adna a gyilkosság végrehajtásáért. Azt feleltem, hogy ha megtenném, akkor szerelemből tenném meg. Ez március 28-ikán történt.

— Nem mutatták meg magának Haverdáné fényképét?

— Nem láttam soha. De elmondták, hogy milyenek az arcvonásai.

— Ettől az időtől kezdve — folytatta Jánossy — nagyon ideges voltam, a hivatalomat elhanyagoltam és állandóan a szabadkai ut emlékével és benyomásával foglalkoztam. Később Mária biztatására elhatároztam, hogy ismét Szabadkára utazom, hogy megismerhessem az öreg asszonyt. Mária adott pénzt az utazásra és elkérte Vojthától féljegyes vasuti igazolványát, hogy olcsóbb legyen az utazás.

Mindezt úgy rendezték, hogy Vojtha nem tudta, hogy a jegy mire kelt és hogy mikor utazom. Haverda Mária ellátott instrukciókkal és elutaztam. Délután a szőlőbe vezető uton jól megfigyeltem az öreg asszonyt. Azután visszautaztam Budapestre, hol Vojtha azzal fogdott, hogy megkapta a pénzt és szóba került, hogy a revolvert meg lehet vásárolni.

— Melyikük beszélt erről? — kérdezte az elnök.

— Azt nem tudom határozottan, csak e témát gyakran hangoztatták.

Délután fél 4 órakor folytatták a tárgyalást Jánossy Aladár kihallgatásával, akinek tartóztatását és a gyűjtőfogházban való tartását fölölészesnek mondta dr. Gál Jenő védő, dr. Minich orvosszakértővel együtt.

Izgalmas szembesítés következett 5 óra után, mikor Haverda Marit szembesítették Jánossyval, akinek szemébe mondta, hogy nem bujtotta föl, vele ilyesmiről soha nem beszélt.

Fél 8 órakor félbe szakították a tárgyalást, melyet fél 9 órakor Vojtha Antal kihallgatásával folytatták, aki szintén tagadott.

TÁVIRATOK

Tisza István és a delegáció.

Budapest, október 6. Tisza István gróf, akit a magyar delegáció elnökének szemelt ki, levélben jelentette ki, hogy a tisztelet nem vállalja. A delegáció elnöke dr. Lang Lajos, alelnöke gróf Wickenburg Márk lesz. A delegációk megnyitása e hó 13-án lesz.

Fankovits Miklós öngyilkos.

Szeged, október 6. Fankovits Miklós sővényházi ármentesítő társulati pénztárnok ma, 61 éves korában agyonlőtte magát. Ideges álmatlanságban szenvedett.

Osztálysorsjáték.

Budapest, okt. 6. Az osztálysorsjáték mai húzásán a 10,000 koronás főnyereményt 52639. számú sorsjegyre Szent-Királyi és Nagy debreceni dohánynagy-tőzsdéjének szerencsés vevői nyerték.

CSARNOK

A legszebb asszony.

— Regény. —

(Folyt.)

— Mit akar itt nálam?

— Csak meggyőződést akartam szerzeni arról, hogy nem beteg.

— Önnek nincs köze hozzá.

— Ne legyen ilyen kegyetlen. Tudja nagyon jól, hogy mennyire szeretem, megértheti tehát, mennyire reszketek az egészségéért is.

— Ön tett engem árvává, ön tett földönfutóvá. Ön miatt üzött el az uram, ön miatt néznek rossz szemmel rám még a szüleim is. Ha soha se gyűlöltém volna, tudja meg, hogy most annál is több, amit ön iránt érzek. Underodrom ontól.

— Ön kegyetlen, asszonyom!

Még kegyetlenebb lennék, ha nem tudnám, hogy a másik szobában ülnek a szüleim. Kerülök mindent, amivel őket izgassam. Ha sejtenék, hogy én volt az az ember, aki miatt az uram engem ártalmatlanul megvádolt, végzetes lehetne önre.

— Tudom, mindent tudok. Méltánylom is a felháborodását, de hát lássa, nem bírok magammal. Amióta újra megláttam, nincs egyetlen percem, hogy gondolatban fel ne keressem. Reszketve váriam, kerestem azt a percet, amikor újra találkozhatunk s én öntől esenghetek egy jó szót, egy hajszál bizalmat s később lassan-lassan, ahogy érdemessé tettem rá magamat, egy kis rokonszenvet. Mert mindent el akarok követni azért, hogy az ön szimpátiáját megnyerjem.

— Ezt soha se éri el.
— Pedig lássa, azt a reménységet, hogy az uráét valaha visszaszerzi, fel kell adnia.

— Az az én dolgom.
— Még mindig szereti?
— Szeretni fogom az utolsó leheletemig, mert méltóbb férfit erre nálánál még nem ismertem.

— Pedig Lábort gyűlöli önt!
— Ha százszor jobban gyűlöl is, az övé lesz a szívem, amíg dobogni fog.

(Folyt. köv.)

Áru- és értéktőzsde.

Oktober 6.

Budapesti gabonátőzsde.

10 fillérrel nagyobb áron elkelt (50 kilogrammonként) 25,000 mm. buza.
Rozs, zab 10 fillérrel drágább, a tengeri változatlan.

A határidő-üzlet.

A határidőüzletben eleinte szilárd volt az irányzat, mert az amerikai tőzsdéről is szilárd jelentések érkeztek. Az üzlet későbbi folyamán a szilárdság még jobban kidomborodott, mert a spekuláció vásárlásokat eszközölt. A gabonanemek ára 10-15 fillérrel emelkedett.

A forgalom élénk maradt.
Felmondtak e hó 11-én leendő átvételre — mm. búzát, 29000 mm. zabot és — mm. tengerit.
Az árak 50 kilogrammonként:

	Kezdeti	Változás
Buza október	1020	1031-1028
Buza április	1044	1050-1047
Rozs októberre	743	750-748
Rozs április	780	785-784
Zab okt.	803	806-805
Zab április	841	837-838
Tengeri szeptemberre	—	—
Tengeri máj. 1911	557	559-556

Budapesti értéktőzsde.

Az előtőzsdén szilárd volt az irányzat, mert a spekulánsok nem reagáltak a gyöngébb külföldi jelentésekre. A nemzetközi értékek ára 1-2 koronával emelkedett. A helyi piacon a Leszámitoló bank, Jelzálog bank és a városi villamos részvény 3 koronával emelkedett. A készpénz piacon a kereskedelmi bank részvényét 40 koronával drágább áron vásárolták. A járadék-piac üzletlen.

A híres „Bocskay“-kertben

közvetlen az állomás mellett egy, nyaralásra kiválóan alkalmas

szőlőkert
(szépen gondozott parkkal, jókarban levő lakóházakkal, gazdasági udvarral, gyümölcsösökkel) **jutányos áron**

eladó.

Érdeklődőknek szíveségből felvilágosítást nyújt a 1590

„Bocskay“-kert vasuti megálló főnöke.

Szabás, varrás

és minta rajzolásból úgy a francia mint az angol módszer szerint alapos oktatást nyerne **kizárólag intelligens növendékek**

özv. Knothy Kovácsné Silye Gabriella

női szabás- és varró tanintézetében. Beiratkozás: **Kossuth-utca 45. szám alatt** reggel 9-től 12-ig, délután 2-től 5-ig bármely napon, Vasár- és ünnepnapok kivételével. 1460

Bentlakó növendékek felvesznek.

LÁSZLÓ ZSIGMOND
ÁLLATORVOSI
RENDELŐ-IRODÁJA
nagy és kis állatok részére **Csapó-u. 30.**
Telefon 558 sz. 1495

„OLLA“
GUMMI
különlegesség
A tudomány mai állása szerint **bebizonyított** legjobb létező Gummil óvszer.

„OLLA“
GUMMI
különlegesség
több mint **200 orvos** által legmegbízhatóbbnak van ajánlva. Két évi jótállás.

Ara tucatanként 4, 6, 8, 10 korona. Az „OLLA“-gummi kapható az ország minden gyógyszerárában, jobb drogueriákban és az elsőrangú szaküzletekben. Követelje azonban, hogy szállítója önnek osakis „OLLA“-t adjon. Az elárúsító helyek kimutatását, árjegyzéket ingyen küld az

„OLLA“ gummigyár.

Wien, II. 262. Praterstrasse 57. 418
Kedvelt minőségek 1203 sz. tucatja 3 korona. 1204 sz. 8 korona.

Kapható Debrecenben: Mihalovits Jenő, Steiner Manó! Kovács Nándor gyógyszerárában, és Békés Lajos, Nagy András, Schön Sándor uraknál.

Óvadékképes

kereskedelmileg képzett egyént keres a **Korona kenyérgyár**

üzletvezetőnek.

Írásbeli ajánlatok, eddigi működéséről szóló bizonyítvánnyal együtt, igényeik megjelölésével

Bethlen-u. 23. sz.

alá adandók be. 1668

„Evoe“
hajcsodaszer
:: **bebizonyíthatólag** ::
hatásos

kopaszság, hajhullás, hámlás elleni szer.
„Evoe“ erősíti és frissíti a fejbőrt, erősíti és elősegíti a haj növekedését. Egy nagy üveg ára, igen kiadós 5 kor. három üvegé 12 kor. „Evoe“ csoda-crém ránc, vimmerli, reddő, bőkrata ellen. Nagy tégely 4 korona. „Evoe“ keleti szépitő-szappan 1 kor. Az „Evoe“ társaság főraktára: **BALOGH J.** Wien, II/555. Praterstrasse 57. 417.

174—1910. tkvi. szám.

Árverési hirdetmény.

Allrott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a marosvásárhelyi kir. járásbírósnak 1907 évi Sp. III. 224/3 számú végzése következtében Farkas Róbert dr. ügyvéd által képviselt Váradi Béla javára 131 k. s jár. erejéig 1910. évi július hó 15-n foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 610 koronára becsült következő ingóságok u. m.: irodai művek nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a derecskei kir. járásbírósnak 1910-ik évi V. 92/2 számú végzése folytán 51 kor. hátralékos tőkekövetelés és eddig összesen 56 kor. 36 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, alperesnek Hosszupályi községben a községháza közelében levő lakásán leendő megtartására 1910 évi október hó 11-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szűkség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Derecske, 1910. évi szeptember hó 15 napján,

Sir Nándor,

kir. bír. végrehajtó.

Modern Nőidivat szalonomban
a legkényesebb izlésnek is megfelelő **kosztümöket, alkalmi ruhákat és pongyolákat** a legrövidebb idő alatt készítenek. A n. é. hölgyközönség b. megrendelését kérve tisztelettel **Csengeri Julia** Gróf Dégenfeld-tér 4. Gyászruhákat a legizlésesebben és gyorsan.

„Alföldi Takarékpénztár“
Piac-utcán most épülő palotájában, több rendbeli 4, 5 és 6 lakás az I., II. és III. emeleten. A lakások kényelmesek és a ház személy- és teher-lifttel lesz ellátva. Ugyanott a **egy nagy boltihelyiség, a Bado-** Piac-utcai részen **egy világos pincsehelyiség (utcai lejárattal).** A tervek a délutáni órákban az intézet ideiglenes helyiségében (Piac-utca 19) megtekinthetők. 1520

Hollandi GYOMORCSEPPEK.
Egy üveg ára 40 fillér.
Kapható: 1199
Mihalovits Jenő
gyógyszertárában
DEBRECEN.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Apró hirdetések díja 10 szóig 50 fillér, minden további sz. 5 fillér. Vastagabb betűből nyomtatott szó 10 fillér.

Levélből tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg beklüditik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

AJANLAT!

HA rosszul lát forduljon bizalommal Löbl Gyula és társai látászerszhez Debrecen, Piac utca 63. 5551

AZ összes fényképészeti cikkek kapható Löbl Gyula és társánál Debrecen, Piac-utca 63. 5552

BUTOROZOTT szoba Kossuth-u. 6 szám alatt kiadó. 55

SZERVUSZ pajtás hol találkozunk szombaton este? Borostyánánál, hurka estély lesz. 44

UJONCOK részére katona láda Kor. 2:20 Glück-nél, Péterfia 76. 40

SZÉP birsalma, birs körte, kilója 40 fillér, Hatvan-utca 19 szám alatt. 37

CSAPÓ-utca 16 szám alatt 2 szoba, előszoba, irodának kiadó. 30

Egy négy szobás modern lakás az udvarban azonnal kiadó. Hunyadi-utca 24. 28

LEGJOBB szabásu miederek, csipkek, madeira battiszok szallagok a legnagyobb választékban Benyats Emil Debrecen, Tisza-palota. 5548

28 krajcárba kerül egy pár férfi vagy női harisnya fejelése Benyats Emil harisnyakötő iparvállalata. 5547

VALODI szegedi rózsza és édes nemes paprika különlegességek óriási raktára Lindenfeld J. Jenő fűszernagykereskedésében. Városház-utca 2. Rózsater 3. Telefon 79 sz. 5546

GÖZÉRŐVEL pörkölt naponta friss pörkölt kávé kapható Lindenfeld J. Jenő fűszernagykereskedésében. Városház-utca 2. Rózsater 3. Telefon 79 sz. 5545

HAJHULLÁS ellen legjobb a Tannó china hajszesz. 1 üveg 1:60 fillér, Grósz Nagy Ferenc gyógyszer-tárában a színház mellett. 3-5544

VeSZÉLYMENTES, önbeterváló készülékek 2:50 kor.-tól, angol beretvák, ollók, zsebkések és minden faj kefeárak a legolcsóbban Márton Gyula üzletében. Főter 9. Bika szálloda mellett. 3-5543

MODERN utcai lakás, 3 szoba, fűdőszoba, előszoba, konyha, kamara és hozzátartozói november elsejére kiadó, Arany János-utca 15. 5492

Połoska irtást saját találmányu szabadalmazott gőzgéppel bármily felelősséget elvállalok Kiss Gyula Csapó-utca 44. 5439

HASZNÁLT butorok vétele és eladása Kónya József asztalos Piac-utca 27. 5261

A LEGTARTÓSABB és legkényelmesebb saját készítésű férfi-, női és gyermekcipők nagy választékban, szolid ár mellett szerezhetők be Griczmann Gyula czipész-üzletében, Piac-utca, városház. Mérték utáni megrendeléseket dívat szerint készítik. 4833

CSIGEKERT 33 sz. alatt ké modern szoba, mellékhelyiséggel jóvizű kuttal kiadó. 57

TÖRÖK Bálint-utca 20. Négy szoba és mellék helyiségekből álló lakás november 1-re kiadó. Esetleg villanyvilágítás. Bővebbet Stegmüller Arpádnál, Kölysev-u. 3. 63

INTELLIGENS izr. család elvállal uri embereket ebéd és vacsorára. Cim a kiadóban. 64

BUDAPESTEN végzett okleveles cimbalom tanárnő tanít mérsékelt díjazásért, Darabos-utca 25 sz. 68

BOROS ORDÓK használt és új legolcsóbban, Péterfia-u. 76. 74

KERESLET.

Német és francia órákat vennék. Házhoz járni szükséges. Cim a kiadóban. 27

KERESKEDELMILEG képzett 30 éves intelligens agilis könyvelő, ki a fűszer, rövidáru és pálinka szakmát érti, elsőrendű aquiráló erő, üzletvezető, könyvelői, vagy utazói állást keres. Cime a kiadóban. 66

KÖNYV munkára idős asszonyok vagy fia al leányok felvételnek, Korona kenyérgyárban. 71

FIATAL fűszeres segéd felvétetik, Rankai Györgyné Bocskai-tér 12. 60

GYAKORLOTI géplakatos, aki vizsgázott gépész azonnal felvéteük Killer Ede butorgyárosnál. 72

KERESTETIK egy butorozott szoba konyhával Csapó- és Morgó-utca felé azonnalra. Cim Péterfia-utca 55. vendéglő. 74

ELADÁS.

ELADÓ üveges könyvszekrény, üstház rézüstel, képek. Domb-utca 2. 61

EGY jóforgalmu hentes üzlet, teljes felszereléssel eladó. Késes-utca 90. sz. 59

ELADÓ fűszer és korcsma berendezés, Ferenc József-ut 12. Venyige. 58

Jó karban lévő használt hordók eladók. Ertekezhetni dr. Jakabovics ügyvéd irodájában. 67

FEKETE szőlő kóser bornak eladó. Kazynciu. 12. 70

EGY vidéki jó meneteli sarok műszerüzlet 8 utcára nyílik, Trafik és Korlátolt bor, sör és pálinka mérésel együtt eladó vagy hasznosbérbe kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 73

Uj! Uj!
Elektrotechnikai gyár

nagyobbítás. 1488

11 év óta fenálló elektrotechnikai gyár és vállalatommal a mai kor igényeinek megfelelőleg újonnan berendezve megnagyobbítottam, valamint javító műhelyemet a mai naptól Széchenyi-utca 55. szám alatt megnyitottam.

FÖLDVÁRY L.
Debreceni Első Elektrotechnikai gyár. Telefon szám 816
Villamos és műszaki felszerelési vállalat irodája és üzlet Piac-utca ideiglenes barak. Telefon szám 168, Ugyanott egy tanuló felvétetik.

Fazekas Imre
villanyvilágítási és erőátviteli vállalata 1500
Debrecen, Piac-utca 77. szám.

BUTOR.

VARGA JÓZSEF

butorkereskedő, asztalos
:: kárpitos és díszítő ::

DEBRECZEN, IV. Piac-utca 44. sz.
Alapítottát 1850. Telefon 377.

A debreceni iparművészeti kiállításán állami ezüstéremmel kitüntetve.

Óriási választék mindenféle butorokban, ebédlő, háló, szalon, férfi-szoba és teljes

menyasszonyi kelengyék
azonnal készen. 1667

* Árjegyzék ingyen és bérmentve. *

A debreceni ipartestületi kiállításán ezüstéremmel kitüntetve.

Legszolidabb bevásárlási forrás. Jutányos és pontos kiszolgálás.

Kipróbált megbízható
Zseb, inga, fali és ébresztő órákat
legszebb ékszerekkel
jótállással legelőszerebben
Kurián Gyula
elismert jó hírnevű
műorásnál szerezzük be.
Debrecen, Piac-utca 42. sz.
Ahol javítások is legjobban és legolcsóbban, jótállással készülnek

Menyasszonyi kelengyék és ajándéktárgyak nagyraktára.
Kaszanyitzky Endre
főnöki üzletében
megérkeztek és nagyválasztékban a legolcsóbb árak mellett kaphatók:
asztali függő, szalon, ebédlő és hálószobai villany csillárok és lámpák
melyek a legmodernebb és legszolidabb kivitelben állanak a n. é. k. zónság rendelkezésére. 1652
Olcsó árak! Kiltinó áru!
Vendéglől és kávéházi felszerelések.

nyomdafestékeken át
vezet az ut a
gazdagsághoz
mert minél izlésebb és szakszerűbb nyomtatványokat
használ Ön vevői vagy feleivel való érintkezésben, annál rövidebb lesz az útja.
MIHÁLY SÁMUEL
könyvnyomdája és papirkereskedése
Piac-utca 30.
feladatának tekintti megbízóinak hathatós
segédkezet
nyújtani és ezen cél elérésére áldozatok árán is elsőrendű munkaerők közreműködését biztosította. 1489
Vizsgálja át nyomtatványait a hiányzókból próbarendelményt tegyen úgy az ár, mint kivitelben öröme lesz!